EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 12.3.2024
COM(2024) 113 final

2024/0062 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

kansainvälisessä viljaneuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Senegalin liittymiseen viljojen kauppaa koskevaan vuoden 1995 yleissopimukseen

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä, jolla vahvistetaan kansainvälisessä viljaneuvostossa unionin puolesta otettava kanta, joka koskee Senegalin liittymistä viljojen kauppaa koskevaan vuoden 1995 yleissopimukseen, jäljempänä ’yleissopimus’.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Viljojen kauppaa koskeva vuoden 1995 yleissopimus

Yleissopimuksen tavoitteena on edesauttaa kansainvälistä yhteistyötä kaikissa viljakauppaan liittyvissä kysymyksissä, edistää viljan kansainvälisen kaupan laajentamista ja varmistaa tämän kaupan mahdollisimman suuri vapaus. Lisäksi yleissopimuksella pyritään edistämään mahdollisimman pitkälti kansainvälisten viljamarkkinoiden vakautta kaikkien jäsenten etujen mukaisesti, parantamaan maailman elintarviketurvaa ja tarjoamaan foorumi tietojen vaihdolle ja keskustelulle viljojen kauppaan liittyvistä jäsenten esiin tuomista kysymyksistä.

Yleissopimus tuli voimaan 1. heinäkuuta 1995. Unioni on yleissopimuksen osapuoli[1].

Euroopan unioni teki neuvoston päätöksellä 96/88/EY viljojen kauppaa koskevan yleissopimuksen, joka oli voimassa 30. kesäkuuta 1998 saakka ja jonka voimassaoloa on sittemmin säännöllisesti jatkettu. Yleissopimuksen voimassaoloa jatketaan aina enintään kahdeksi vuodeksi yleissopimuksen 33 artiklan mukaisesti. Viimeksi sen voimassaoloa jatkettiin 14. kesäkuuta 2023 pidetyssä kansainvälisen viljaneuvoston, jäljempänä ’IGC’, 58. istunnossa, ja sopimus on voimassa 30. kesäkuuta 2025 saakka.

2.2. Kansainvälinen viljaneuvosto

IGC on Lontoossa toimiva yleissopimusta hallinnoiva hallitustenvälinen organisaatio, joka pyrkii saavuttamaan yleissopimuksen 1 artiklassa asetetut tavoitteet. IGC:n tavoitteena on erityisesti

(a) edistää viljojen kaupan kaikkiin näkökohtiin liittyvää kansainvälistä yhteistyötä;

(b) edistää vilja-alan kansainvälisen kaupan laajentamista, avoimuutta ja oikeudenmukaisuutta;

(c) edistää kansainvälisten viljamarkkinoiden vakautta, parantaa maailman elintarviketurvaa ja myötävaikuttaa sellaisten maiden kehitykseen, joiden talous on riippuvainen viljan kaupallisesta myynnistä.

Nämä tavoitteet pyritään saavuttamaan parantamalla markkinoiden avoimuutta siten, että jaetaan tietoja, suoritetaan analyyseja ja järjestetään kuulemisia markkinoiden ja politiikan kehityksestä.

IGC:ssä on nyt 29 jäsentä, joihin lukeutuu monia maailman suurimpia viljantuottajia sekä eräitä suurimpia tuojia. Unionin ohella sen jäseniä ovat muiden muassa Argentiina, Australia, Intia, Japani, Kanada, Ukraina, Venäjä, Yhdistynyt kuningaskunta ja Yhdysvallat. Kiina ja Brasilia eivät kuitenkaan ole jäseniä, ja Egypti, joka on yksi suurimmista vehnäntuojista, erosi organisaatiosta 1. heinäkuuta 2023.

IGC:n 29 jäsenellä on yhteensä 2 000 ääntä.

[1] EYVL L 21, 27.1.1996, s. 47.

Talousarviomenettelyissä (ks. yleissopimuksen 11 artikla), joiden mukaan muun muassa vahvistetaan jäsenten vuotuiset rahoitusosuudet, unionilla on 376 ääntä kaudella 2023–24[2].

Päätöksenteossa eli äänestettäessä (ks. yleissopimuksen 12 artikla) 1 000 ääntä jakautuu 11 viejäjäsenelle (mukaan lukien unionin 240 ääntä kaudella 2023–24) ja 1 000 ääntä 18 tuojajäsenelle. On syytä korostaa, että IGC toimii periaatteessa yhteisymmärryksessä, ja on hyvin harvinaista, että äänestyksiä todella järjestetään.

IGC:n kokouksissa unionia edustaa komissio Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artiklan nojalla. Jäsenvaltiot voivat osallistua IGC:n kokouksiin ja erityisesti sen istuntoihin.

2.3. Kansainvälisen viljaneuvoston suunniteltu säädös

IGC:n pääjohtaja ilmoitti komissiolle 12. joulukuuta 2023, että Senegal aikoo liittyä yleissopimukseen. Virallinen hakemus jätettiin 22. joulukuuta 2023, ja siitä ilmoitettiin IGC:n jäsenille 3. tammikuuta 2024[3].

IGC tarkasteli Senegalin hakemusta 59. istunnossaan, joka pidettiin 24. tammikuuta 2024. Mainitussa kokouksessa ICG sopi, että hakemusta koskeva päätös olisi tehtävä kirjallisessa menettelyssä (postiäänestyksenä), jonka määräaika on 24. huhtikuuta 2024. Jos yksikään IGC:n jäsen ei esitä kirjallista vastalausetta kyseiseen päivämäärään mennessä, Senegalin liittyminen tulee voimaan 1. toukokuuta 2024.

Yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan mukaan yleissopimus on avoinna liittymistä varten kaikkien valtioiden hallituksille neuvoston aiheellisina pitämin edellytyksin. Yleissopimukseen liittyvien menettelysääntöjen, jäljempänä ’menettelysäännöt’, 33 artiklan d kohdan mukaisesti hallintokomitea käsittelee ja suosittelee neuvostolle 27 artiklan 2 kohdan mukaisia liittymishakemuksia.

Liittymistä hakevan maan äänet määräytyvät yleissopimuksen 11 artiklaa sovellettaessa (eli jäsenten vuotuista jäsenmaksun määrittämistä varten) sen mukaan, mikä on liittyvän maan kokonaisviljakaupan osuus kansainvälisen viljaneuvoston kaikkien jäsenmaiden kokonaisviljakaupasta, menettelysääntöjen 33 artiklan d kohdan mukaisesti.

Yleissopimuksen 12 artiklan 1 kohdan mukaan neuvosto vahvistaa, mitkä jäsenet ovat yleissopimuksessa tarkoitettuja viejäjäseniä ja mitkä jäsenet tuojajäseniä ottaen huomioon näiden jäsenten käymän viljakaupan rakenteen sekä näiden omat näkökannat. Neuvosto määrittää myös niiden äänioikeudet saman artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti.

Yleissopimuksessa ei ole postiäänestysmenettelyä (tai kirjallista menettelyä) koskevia erityisiä sääntöjä, mutta neuvoston päätöksiä koskevassa yleissopimuksen 14 artiklassa ei edellytetä, että tällaiset päätökset olisi tehtävä neuvoston istunnossa.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Unioni on aina ollut IGC:n aktiivinen jäsen ja kannattanut järjestön laajentumista.

Senegal on merkittävä riisin ja rehuviljan tuottaja. Se ei kuitenkaan ole omavarainen, eikä se pysty itse täysin tyydyttämään kotimaista kysyntää. Sen vuoksi maan on tuotava lisää viljaa, vehnä mukaan luettuna.

Jos IGC:n jäsenet hyväksyvät Senegalin liittymisen yleissopimukseen, maa on tuojajäsen yleissopimuksen 12 artiklan mukaisesti. Koska unioni on viejäjäsen, Senegalin liittyminen ei

[2] Kansainvälisen viljaneuvoston toimintaperusta on varainhoitovuosi, joka alkaa 1. heinäkuuta ja päättyy 30. kesäkuuta.

[3] IGC:n asiakirja AC(23/24)Misc.1.

vaikuta unionin äänimäärään äänestyksissä yleissopimuksen 12 artiklan nojalla. Senegalin liittyminen voisi kuitenkin hyvin pieneltä osin vähentää varainhoitovuodesta 2024–25 lähtien sitä äänimäärää, joka unionilla on jäsenten rahoitusosuuksien vahvistamista koskevan yleissopimuksen 11 artiklan nojalla.

Tällä ehdotuksella komissio pyytää neuvostolta valtuutusta äänestää unionin nimissä kansainvälisessä viljaneuvostossa Senegalin yleissopimukseen liittymisen puolesta.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä *”sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.*

Ilmaisu *”säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia”* kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla.

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

IGC:n suunnitellulla säädöksellä laajennetaan IGC:n jäsenistöä. IGC:n suunnitellulla säädöksellä on oikeusvaikutuksia, koska siinä vahvistetaan liittymisedellytykset ja erityisesti siksi, että se vaikuttaa päätöksenteon tasapainoon kansainvälisessä viljaneuvostossa, jonka päätökset edellyttävät viejä- ja tuojajäsenten enemmistöä ja sitovat jäseniä, kuten yleissopimuksen 14 artiklassa todetaan.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Tämän vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos toinen näistä tavoitteista tai osatekijöistä on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät maataloustuotteiden kauppaan.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Senegalin liittyminen vaikuttaa jäsenten äänten jakautumiseen IGC:ssä yleissopimuksen 11 artiklan mukaisissa talousarviomenettelyissä. Sen vuoksi on aiheellista julkaista neuvoston päätös *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen, kun se on hyväksytty.

2024/0062 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

kansainvälisessä viljaneuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Senegalin liittymiseen viljojen kauppaa koskevaan vuoden 1995 yleissopimukseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Unioni teki viljojen kauppaa koskevan vuoden 1995 yleissopimuksen, jäljempänä ’yleissopimus’, neuvoston päätöksellä 96/88/EY[1], ja yleissopimus tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1995. Yleissopimus tehtiin alun perin kolmeksi vuodeksi.

(2) Yleissopimuksen 33 artiklan nojalla kansainvälinen viljaneuvosto voi jatkaa yleissopimuksen voimassaoloa enintään kahdella vuodella kerrallaan. Yleissopimuksen voimassaoloa on sen tekemisen jälkeen jatkettu säännöllisin väliajoin kahdella vuodella. Viimeksi yleissopimuksen voimassaoloa jatkettiin 14 päivänä kesäkuuta 2023 tehdyllä kansainvälisen viljaneuvoston päätöksellä[2], ja yleissopimus on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2025.

(3) Yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan mukaan yleissopimus on avoinna liittymistä varten kaikkien valtioiden hallituksille kansainvälisen viljaneuvoston aiheellisina pitämin edellytyksin.

(4) Senegal jätti 22 päivänä joulukuuta 2023 virallisen hakemuksen yleissopimukseen liittymiseksi. Jos liittymishakemus hyväksytään, Senegalista tulee jäsen 1 päivänä toukokuuta 2024.

(5) Senegal on merkittävä riisin ja rehuviljan tuottaja. Se ei kuitenkaan ole omavarainen, eikä se voi itse täysin tyydyttää kotimaista kulutusta, minkä vuoksi sen on tuotava lisämääriä eri viljoja.

(6) Jos Senegalin hakemus liittyä yleissopimukseen ja sen myötä osallistua kansainvälisen viljaneuvoston neuvoston toimintaan hyväksytään, siitä tulee yleissopimuksen 12 artiklan mukaisesti tuojajäsen. Koska unioni on viejäjäsen, Senegalin liittyminen ei vaikuta unionin äänimäärään äänestyksissä yleissopimuksen 12 artiklan nojalla. Senegalin liittyminen vähentää kuitenkin varainhoitovuodesta 2024–25 lähtien sitä

[1] Neuvoston päätös 96/88/EY, tehty 19 päivänä joulukuuta 1995, vuoden 1995 viljasopimuksen muodostavien elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen ja viljojen kauppaa koskevan yleissopimuksen hyväksymisestä Euroopan yhteisön puolesta (EYVL L 21, 27.1.1996, s. 47). [ELI ei poikkeuksellisesti ole saatavilla]

[2] Neuvoston päätös (EU) 2023/991, annettu 15 päivänä toukokuuta 2023, kansainvälisessä viljaneuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta viljojen kauppaa koskevan vuoden 1995 yleissopimuksen voimassaolon jatkamiseen (EUVL L 135, 23.5.2023, s. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/991/oj).

äänimäärää, joka unionilla on jäsenten rahoitusosuuksien vahvistamista koskevan yleissopimuksen 11 artiklan nojalla.

(7) On aiheellista määrittää kanta, joka otetaan unionin puolesta kansainvälisessä viljaneuvostossa, ja hyväksyä Senegalin liittyminen yleissopimukseen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kansainvälisessä viljaneuvostossa unionin puolesta otettava kanta on hyväksyä Senegalin liittyminen viljojen kauppaa koskevaan vuoden 1995 yleissopimukseen.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja